

RAPORT MERYTORYCZNY STOWARZYSZENIA

AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA ZA ROK 2014

Kampania „Moje ciało a prawa człowieka”

W 2014 roku Amnesty International rozpoczęła globalną kampanię dotyczącą praw seksualnych i reprodukcyjnych. Jest to kontynuacja i rozszerzenie działań prowadzonych w ramach „Stop przemocy wobec kobiet”, a jednocześnie pierwsza kampania całkowicie poświęcona tematyce praw seksualnych i reprodukcyjnych. Kluczowym jej komponentem jest edukacja i zwiększanie świadomości, że prawa seksualne i reprodukcyjne są prawami człowieka. Żeby osiągnąć ten cel przygotowaliśmy zarówno materiały skierowane do masowego odbiorcy, takie jak infografiki, ale także konsultowaliśmy i prowadziliśmy pilotaż opracowywanego przez Sekretariat Międzynarodowy podręcznika „Szanuj moje prawa, szanuj moją godność. Prawa seksualne i reprodukcyjne są prawami człowieka”, będącego kontynuacją materiałów edukacyjnych przygotowanych we wcześniejszych latach w ramach projektu „Edukacja dla Godności”. Przygotowaliśmy polską wersję podręcznika, a dwie osoby z Polski wzięły udział w międzynarodowym szkoleniu dla edukatorów i edukatorek w Londynie. Jest to wyjątkowy materiał, ponieważ pozwala zrozumieć zarówno osobisty wymiar praw seksualnych i reprodukcyjnych, jak i wyzwania w tym zakresie w kontekście krajowym i międzynarodowym. Podręcznik po uwzględnieniu zmian wynikających z pilotażu i konsultacji będzie w swojej pełnej formie wdrażany w 2015 roku.

W ramach kampanii podejmowaliśmy działania na rzecz zmiany sytuacji w innych krajach, a szczególnie w Maroku, Tunezji i Algierii oraz Salwadorze. Tematyka była też obecna podczas Maratonu Pisania Listów (bohaterki z RPA i Norwegii). Amnesty International była postrzegana w mediach jako ekspert w obszarze praw kobiet na świecie. Z wyzwań w Polsce skupialiśmy się na kwestii ratyfikacji Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Prowadziliśmy wyteżone prace medialne i rzecznicze na przestrzeni roku, a szczególnie podczas 16 Dni Aktywizmu przeciwko Przemocy wobec Kobiet.

Propozycje działania w powyższych obszarach spotkały się ze stosunkowo dużym odzewem – grupy lokalne włączały się w promowanie tematyki poprzez akcje, goszczenie u siebie wystawy zdjęć czy warsztaty. Dzięki zaangażowaniu grupy warszawskiej Amnesty International była obecna i widoczna na Paradzie Równości w czerwcu.

Kampania na rzecz praw migrantów i uchodźców „S.O.S. Europa”

Kampania „S.O.S. Europa” jest kampanią regionalną koordynowaną przez Biuro Instytucji Europejskich Amnesty International w Brukseli. Amnesty International Polska była zaangażowana w kampanię od jej rozpoczęcia, czyli od 2012 roku. Celem kampanii jest podnoszenie świadomości o prawach migrantów i uchodźców oraz naruszeniach tych praw, a także działania na rzecz poprawy sytuacji praw migrantów i uchodźców w trzech obszarach priorytetowych: ratownictwa na Morzu Śródziemnym, dobrowolnych przesiedleń i rozwijania legalnych i bezpiecznych dróg dotarcia do Europy oraz współpracy krajów członkowskich UE z krajami trzecimi i jej skutków dla praw migrantów i uchodźców.

W 2014 roku kampania skupiała się na kwestii bierności UE wobec kryzysu humanitarnego na Morzu Śródziemnym oraz na kwestii uchodźców z Syrii i dobrowolnych przesiedleń. W pierwszym temacie podejmowane działania obejmowały obszary aktywizmu, edukacji oraz pracy medialnej. Temat uchodźców syryjskich był obecny głównie w pracy medialnej i rzeczniczej. W ramach Akcji Letniej kampania była promowana na trzech festiwalach. W lipcu polska sekcja była obecna na międzynarodowym obozie aktywistycznym w Bułgarii. Wzięły w nim udział trzy osoby z grup lokalnych w Lublinie, Krakowie i Toruniu wyłonione w konkursie. Zgodnie z założeniem osoby uczestniczące po obozie pełniły rolę ambasadorów/ek kampanii, aktywnie włączając się w jej promowanie.

Jesienią promowaliśmy raport dokumentujący sytuację w centralnej części Morza Śródziemnego na rok po tragicznym zatonięciu 3 października 2013 roku, w którym

zginęło ponad 300 uchodźców i migrantów. Wykorzystywaliśmy zróżnicowane narzędzia by dotrzeć do różnych grup odbiorców w mediach społecznościowych, w tym infografiki, wideo, Storify. W październiku swoje działania podjęły 4 grupy lokalne i 13 grup szkolnych. Amnesty International Polska była postrzegana przez media jako organizacja mająca ekspertyzę w tym temacie, działająca, żeby poprawić sytuację i często cytowana. Materiały Amnesty International dotyczące kryzysu uchodźców w Syrii spotkały się z dobrym odbiorem medialnym – komunikaty prasowe i raporty były szeroko cytowane w mediach ogólnopolskich. Amnesty International Polska podtrzymywała zainteresowanie tematem migrantów i uchodźców do zmobilizowania odbiorców – podpisywania petycji i podjęcia akcji w tym obszarze.

W grudniu przedstawiciele polskiego rządu na konferencji ONZ zadeklarowali przyjęcie 100 syryjskich uchodźców w ramach programu dobrowolnych przesiedleń UNHCR.

Stop dyskryminacji

Kampania „Stop dyskryminacji” ma szeroki zakres tematyczny, jednak w ramach kontynuacji naszych wcześniejszych zadań koncentrowaliśmy się na kwestii dyskryminacji Romów.

Kontynuowaliśmy swoje zaangażowanie w sprawę groźby przymusowego wysiedlenia społeczności Romów rumuńskich we Wrocławiu oraz interweniowaliśmy w sprawie przymusowego wysiedlenia w Gdańsku, które miało miejsce w sierpniu, współpracując z innymi organizacjami. Sprawę udało się nagłośnić, głównie w mediach lokalnych. Jesienią udało się doprowadzić do uruchomienia programu wsparcia dla grupy wysiedlonych w Gdańsku.

Zaczęliśmy również skupiać się na tematyce, która będzie kluczowa w 2015 roku, czyli przestępstwach z nienawiści. Promowaliśmy medialnie materiały w ten sprawie dotyczące głównie przestępstw z nienawiści wobec Romów. Temat był też podjęty w ramach Maratonu Pisania Listów.

Kampania STOP TORTUROM

Kampania STOP TORTUROM to globalna kampania Amnesty International rozpoczęta w maju 2014 roku. Koncentruje się na dążeniu do zapewnienia, że rządy na całym świecie mają skuteczne środki zabezpieczające ludzi przed torturami oraz innym złym traktowaniem. Kampania została wdrożona na poziomie globalnym poprzez skupienie się na skutecznym stosowaniu i wzmocnieniu zabezpieczeń w pięciu priorytetowych krajach: Meksyku, Uzbekistanie, Maroku, Filipinach i Nigerii. Ten sam cel zaczął być wdrażany także na poziomie krajowym przez poszczególne sekcje. Kampania skupia się na czterech sferach: silnych ramach prawnych na poziomie krajowym i międzynarodowym; skutecznych zabezpieczeniach przed torturami w ramach systemu wymiaru sprawiedliwości/systemu karnego; zabezpieczeniach przed torturami w ramach przetrzymywania osób przez szczególne służby państwowe (wojsko, policja, służby specjalne, tajne służby); odpowiedzialności funkcjonariuszy i państwa za dopuszczenie się tortur lub złego traktowania.

W ramach kampanii w 2014 roku Amnesty International Polska przeprowadziła szereg centralnych i regionalnych szkoleń edukacyjnych z zakresu problematyki stosowania tortur przez państwa. W warsztatach wzięło udział łącznie 425 osób. W lipcu zorganizowaliśmy w Teresinie pod Warszawą 5-dniowy międzynarodowy obóz praw człowieka European Youth Meeting, podczas którego 40 aktywistów/ek z 15 europejskich krajów zdobywało wiedzę z zakresu kampanii STOP TORTUROM, zorganizowało akcję publiczną oraz miało możliwość porozmawiać za pośrednictwem wideokonferencji z Claudią Mediną Tamariz z Meksyku, bohaterką jednej z petycji w ramach kampanii. W październiku zorganizowaliśmy wizytę w Polsce Farhoda Muchtarowa, obrońcy praw człowieka, który ponad rok spędził w więzieniu w Uzbekistanie i doświadczył tortur. Muchtarow uczestniczył w otwartym spotkaniu publicznym oraz przekazaniu petycji do Ambasady Uzbekistanu. W ciągu 6 miesięcy kampanii aktywiści/stki zorganizowały 5 publicznych akcji w Warszawie, Krakowie i Trójmieście, a także prowadzili działania podczas 3 letnich festiwali muzycznych. Na przełomie września i października przedstawiciele Amnesty International Polska

uczestniczyli w konferencji Human Dimension Implementation Meeting (OBWE) w Warszawie, podczas której zorganizowali spotkanie dotyczące problemu tortur w Uzbekistanie i przedstawili stanowisko organizacji na posiedzeniu plenarnym.

W ciągu 6 miesięcy kampanii zgromadziliśmy pod 5 petycjami (historie indywidualne z 5 krajów priorytetowych) łącznie 11 908 podpisów. Globalna kampania, w tym nasze działania w jej ramach, przyczyniła się do konkretnych zmian w prawie i życiu indywidualnych osób w 5 priorytetowych krajach. Maroko ratyfikowało Protokół fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur; Senat w Filipinach wszczął śledztwo w sprawie stosowania tortur w odpowiedzi na raport Amnesty International; Federalny Prokurator Generalny Meksyku zwrócił się do społeczeństwa obywatelskiego w celu konsultacji reformy procedur badań medycznych. Przeprowadzone zostało badanie medyczne i wszczęto śledztwo w sprawie torturowania Aliego Aarrassa z Maroka; Claudia Medina uzyskała niezależne badanie wykonane przez Narodową Radę Praw Człowieka, a sąd oczyścił ją ze wszelkich zarzutów; Narodowa Filipińska Policja wszczęła śledztwo w sprawie Alfredy Disbarro w odpowiedzi na listy Amnesty International.

Kampania Wolność słowa w Rosji i byłych republikach ZSRR

W 2014 roku Amnesty International Polska kontynuowała kampanię, której głównym tematem jest problem łamania prawa do wolności słowa, pokojowych zgromadzeń i zrzeszania się w Rosji i byłych republikach ZSRR. Przypadki łamania tych praw mają miejsce mimo tego, że ich ochronę wyraźnie gwarantuje rosyjska konstytucja oraz międzynarodowe traktaty praw człowieka, których Rosja jest stroną. Nasze działania skupiały się przede wszystkim na sytuacji w Rosji, Ukrainie i Białorusi.

W styczniu prowadziliśmy działania skoncentrowane wokół Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Soczi. Przygotowaliśmy materiały dla dziennikarzy sportowych oraz zorganizowaliśmy 3 publiczne akcje. W październiku przeprowadziliśmy międzynarodowy Tydzień solidarności ze społeczeństwem obywatelskim w Rosji,

w ramach którego: w geście solidarności z rosyjskimi dziennikarzami oraz w celu upamiętnienia życia i pracy Anny Politkowskiej 7 października przed siedzibą Nowaja Gazety w Moskwie złożone zostały symboliczne kwiaty zrobione z pierwszych stron gazet z całego świata, w tym z Polski; współtworzyliśmy film z udziałem m.in. Catherine Deneuve, Vladimira Akimenkova oraz Henryka Wujca; współtworzyliśmy list otwarty do prezydenta Władimira Putina podpisany przez kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, w tym 10 z Polski; aktywiści/stki zorganizowali otwarty, 4-kilometrowy bieg towarzyski w ramach kampanii. Zgromadziliśmy łącznie 4 012 podpisów pod petycją do prezydenta Władimira Putina.

W odpowiedzi na kryzys praw człowieka na Ukrainie w styczniu zorganizowaliśmy we współpracy z innymi polskimi organizacjami pozarządowymi i mediami demonstrację, koncert i zbiórkę leków „Solidarni z Euromajdanem” w Warszawie. W lutym w 44 miejscach w Polsce zorganizowaliśmy Maraton Pisania Listów Solidarni z Ukrainą, podczas którego napisanych zostało około 5 000 listów w sprawach indywidualnych osób, których prawa zostały złamane. Przygotowaliśmy dwa warsztaty, w których uczestniczyło 30 osób, a aktywiści/stki zorganizowali dodatkowo 3 akcje publiczne. Zorganizowaliśmy spotkanie i wywiad z ukraińskim pisarzem Serhijem Żadanem, poszkodowanym na Majdanie. Przedstawiciele Amnesty International Polska spotkali się z Iriną Rabczeniuk, bohaterką jednej z petycji. Zorganizowaliśmy także wizytę w Polsce koordynatora kampanii Zoryana Kisa i dyrektorki Amnesty International na Ukrainie Tanyą Mazur. Zgromadziliśmy łącznie 14 070 podpisów pod petycją skierowaną do władz Ukrainy.

W maju w związku z Mistrzostwami Świata w Hokeju na Lodzie w Mińsku uruchomiliśmy we współpracy z Międzynarodowym Sekretariatem polską wersję strony internetowej zawierającą informacje o łamaniu praw człowieka i petycję w sprawie więźniów sumienia na Białorusi. Zgromadziliśmy 571 podpisów pod powyższą petycją.

W 2014 roku byliśmy świadkami pozytywnych zmian w historiach kilku indywidualnych osób, w sprawach których działaliśmy: z więzienia zwolnione zostały

Elena Klimowa, członkinie Pussy Riot, Jurij Leljawskij, Sierhij Szapował, Aleś Bialacki, Eduard Lobau, a także odnaleziono zaginionego Dmitrija Bułatowa.

Kampania Uwolnij prawdę o tajnych więzieniach CIA

W 2014 roku kontynuowaliśmy reakcyjnie działania w ramach kampanii Uwolnij prawdę o tajnych więzieniach CIA. Na początku roku zorganizowaliśmy akcję publiczną i przekazanie petycji do Prezesa Rady Ministrów RP. Do końca 2014 roku pod petycją zgromadziliśmy łącznie 6 317 podpisów.

W związku z kwestią rozliczenia odpowiedzialności Polski za współudział w programie tajnych więzień CIA dwukrotnie spotkaliśmy się z przedstawicielami Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Kancelarii Prezydenta RP. Na przełomie września i października przedstawiciele Amnesty International Polska uczestniczyli w konferencji Human Dimension Implementation Meeting (OBWE) w Warszawie, podczas której współorganizowali spotkanie dotyczące problemu rozliczenia programu tajnych więzień CIA i przedstawili stanowisko organizacji na posiedzeniu plenarnym. Uczestniczyliśmy w dwóch spotkaniach z prawnikami reprezentującymi więźniów Guantanamo oraz zorganizowaliśmy konferencję prasową z udziałem badaczki Amnesty International Julii Hall oraz ekspertem American Civil Liberties Union Stevena Watta.

W 2014 roku byliśmy świadkami historycznych zmian w sprawie rozliczenia programu tajnych więzień CIA i współudziału Polski. W lipcu zapadł przełomowy wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie, w której Amnesty International była stroną trzecią, występując w roli eksperta. Wyrok potwierdził współpracę polskiego rządu z CIA w celu stworzenia tajnego więzienia w Starych Kiejkutach, które funkcjonowało w latach 2002-2005. W grudniu opublikowane zostało streszczenie raportu komitetu ds. wywiadu Senatu USA (SSCI) dostarczające szczegółów, w jaki sposób CIA uciekała się do stosowania tortur. Po publikacji raportu Senatu dwóch polskich urzędników państwowych przyznało publicznie, że w Polsce istniało tajne więzienie CIA.

Edukacja Praw Człowieka

W 2014 zakończył się trzyletni projekt edukacyjny „Prawa człowieka: Teraz! To jest w Twoich rękach”. Projekt pozwolił na zaangażowanie ponad 1,5 tys. uczniów i uczennic z całej Polski, blisko 200 animatorów/ek oraz 180 nauczycieli/ek, którzy w dalszym ciągu prowadzą działania edukacyjne. Wydano dwie publikacje: *Działania na rzecz zmian w środowisku lokalnym. Materiały do pracy z grupą* oraz *Przykłady działań na rzecz zmian w środowisku szkolnym i lokalnym. Dobre praktyki w pracy z młodzieżą*. Opracowano metody pracy z młodzieżą, które pozwoliły kształtować postawy współodpowiedzialności oraz działania wolontariackiego na rzecz najbliższego środowiska. Przygotowano kurs e-learningowy, oraz platformę z zamieszczonymi modułami szkoleniowymi, która obecnie jest stroną otwartą dla każdego użytkownika.

Projekt pozwolił na przeszkolenie i wykształcenie liderów lokalnych społeczności, 186 animatorów/ek projektu, współpracujących ze szkołami, ale także uczniów i uczennic, którzy w czasie projektu rozwijali swoje umiejętności i postawy obywatelskie. Niezwykle istotnym rezultatem projektu jest 35 zrealizowanych lokalnych strategii na rzecz praw człowieka, które zaangażowały nie tylko społeczności szkolne, ale w niektórych przypadkach także lokalne. W ostatnich miesiącach trwania projektu styczeń – czerwiec 2014 przeprowadzono 5 szkoleń regionalnych dla animatorów/ek, w których udział wzięło 86 osób. W czerwcu odbyło się także Forum dla Animatorów/ek projektu. W wydarzeniu wzięły udział 24 osoby oraz 8 ekspertów, prowadzących wykłady oraz sesje warsztatowe.

W październiku 2014 r. Stowarzyszenie Amnesty International we współpracy z sekcjami Amnesty international we Włoszech, Portugalii i Irlandii rozpoczęło realizację dwuletniego projektu „Stop Bullying! A human rights based approach to tackling discrimination in schools” współfinansowanego przez Komisję Europejską (JUST/2013/DAP/AG/5578).

Projekt potrwa 24 miesiące i obejmuje swoim zasięgiem wybrane szkoły z Polski, Włoch, Portugalii i Irlandii. W Polsce w projekcie uczestniczy 5 szkół z Warszawy, Chełma, Białegostoku i Włocławka.

Głównym celem projektu jest zapobieganie prześladowaniom, dyskryminacji i przemocy w szkołach poprzez edukację prawno-człowieczą.

Projekt zakłada pracę i zaangażowanie całej społeczności szkolnej: uczniów/uczennic, nauczycieli/nauczycielek, pracowników/pracowniczek oraz rodziców na rzecz poprawy sytuacji praw człowieka.

W okresie od września do grudnia realizowano także dwa projekty współfinansowane z programu Polskiej Współpracy Rozwojowej MSZ RP 2014. W ramach projektu „Zespół Aktywistów/ek Edukacji dla Godności”, zrekrutowano grupę osób, która została przeszkolona w zakresie związku ubóstwa z prawami człowieka oraz mobilizacji do działania. Pierwszym etapem projektu była organizacja Obozu Praw Człowieka, który odbył się w Teresinie koło Warszawy 13-16.09.2014. Następnie przeszkoleni/ne Aktywiści i Aktywistki prowadzili/ły w swoich miejscowościach zajęcia z zakresu Edukacji Globalnej, współpracując głównie ze szkołami. Projekt „Edukacja dla Godności w województwie lubuskim” był kontynuacją cyklu warsztatów „Edukacji dla Godności”. W tym roku szkolenia dla Edukatorek i Edukatorów odbyły się w Zielonej Górze, Gorzowie Wielkopolskim i Międzyrzeczu. W projekcie pracowano wykorzystując tzw. efekt multiplikacji, czyli wyposażania osób w umiejętności podejmowania działania, uczestnicy/ki szkoleń multiplikują zdobytą wiedzę w swoich społecznościach, w grupach z którymi pracują. W projekcie przeszkolono 43 Edukatorów i Edukatorek podczas 2-dniowych szkoleń oraz zaangażowano 30 szkół, które przeprowadziły akcje, warsztaty, pokazy filmów, dyskusje związane z tematyką praw człowieka w czasie Tygodnia Edukacji Globalnej.

We wrześniu 2014 r. rozpoczęliśmy także realizację nowego projektu edukacyjnego „Razem mamy siłę: STOP DYSKRYMINACJI!”. Celem naszych działań jest kształtowanie świadomości, zrozumienia i mobilizacja do podejmowania działań zwalczających dyskryminację w społecznościach lokalnych i internetowych. Kluczowe

dla projektu są wspólne działanie na rzecz zmian, wykorzystanie nowych mediów, praca metodą projektu uwzględniająca partycypację młodych ludzi na każdym etapie i osobiste zaangażowanie. Grupą docelową są społeczności szkolne, aktywiści ngo, media, a pośrednio społeczności, lokalne oraz dyskryminowane mniejszości. Projekt będzie realizowany na obszarze całej Polski.

Projekt realizowany jest w ramach programu Obywatele dla Demokracji finansowanego z funduszy EOG.

Pomoc osobom w niebezpieczeństwie:

Maraton Pisania Listów

Maraton Pisania Listów 2014 był globalnym przedsięwzięciem zrealizowanym w ponad 200 krajach na różnych kontynentach. Idea powstania Maratonu Pisania Listów narodziła się w Polsce, w warszawskiej grupie lokalnej. Pierwszy Maraton zorganizowano w 1999 roku i już wtedy stał się wydarzeniem o zasięgu międzynarodowym. Odbywa się co roku – w weekend, w okolicach Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, który przypada na 10 grudnia. Jest to najbardziej znane w Polsce wydarzenie związane z prawami człowieka, które angażuje ogromną ilość osób we wszystkich województwach. Z roku na rok liczba listów napisanych w obronie więźniów sumienia jest coraz większa. W roku 2014 zgłosiła się do nas rekordowa liczba miejsc – było ich aż 537, z czego Maraton pisano w końcu w 504 miejscach. 77% piszących z nami miejsc stanowiły szkoły, głównie zespoły szkół i szkoły ponadgimnazjalne. Łącznie w różnych wydarzeniach uczestniczyło ponad 50 000 osób, co jest ogromnym osiągnięciem i stanowi jedno z największych wydarzeń dotyczących praw człowieka w Polsce.

Po raz pierwszy skorzystaliśmy z innowacyjnego systemu zarządzania i komunikacji z organizatorami/rkami Maratonu. Narzędzie to jest autorstwa czeskiej sekcji Amnesty International. Dzięki niemu sprawniej przebiegała rejestracja miejsc maratonowych, wysyłka materiałów drukowanych, udostępnianie materiałów oraz ewaluacja. Narzędzie to pozwala również na zbieranie podpisów pod petycjami online oraz posiada

funkcjonalność fundraisingową. W kolejnych latach zamierzamy korzystać z tego systemu.

Podczas Maratonu podjęto 268 703 akcji, z czego 230 729 stanowiły odręcznie napisane listy a 37 974 podpisy on-line. Liczby te pokazują ogromne zaangażowanie wolontariuszy i wolontariuszek oraz innych osób z całej Polski. To, co łączyło wszystkich uczestników i uczestniczki, to ogromne zaangażowanie i wiara, że listy mogą zmieniać świat. Dzięki niezwyklej mobilizacji w takich miastach jak Białystok, Bircza czy Zabłudów napisano wiele tysięcy listów.

Ideą przewodnią Maratonu jest pisanie listów w obronie osób, których prawa są łamane. Co roku wybieranych jest kilkanaście przypadków naruszeń praw człowieka na świecie. W 2014 roku uczestnicy i uczestniczki Maratonu pisali m.in. w obronie Raifa Badawiego, blogera z Arabii Saudyjskiej uwięzionego za prowadzenie strony internetowej oraz w sprawie realizacji prawa do opieki zdrowotnej kobiet i dziewcząt z Mkhondo w Republice Południowej Afryki. Wysyłano także listy wsparcia do Paraskewi Kokoni, Romki z Grecji, która walczyła o ukaranie osób, które na nią napadły. Podejmowane działania wpływają nie tylko na świadomość społeczną w zakresie praw człowieka, ale także przynoszą wymierne efekty w zakresie zmiany sytuacji osób pokrzywdzonych. Mamy informację, że w przypadku kilku bohaterów i bohaterek już obecnie międzynarodowa presja społeczna Maratonu odniosła sukcesy m.in. w Norwegii, gdzie trwają prace nad wprowadzeniem nowego prawa dotyczącego osób transpłciowych (spawa John Jeanette Solstad Remø), czy w Mkhondo, gdzie udało się doprowadzić do dłuższych godzin otwarcia kliniki z usługami opieki prenatalnej.

PILNE AKCJE

Pilne Akcje pozostają istotną formą działania Amnesty International Polska, pozwalającą angażować aktywistów i aktywistki oraz osoby wcześniej niezwiązane z Amnesty International – niezależnie od pory roku czy innych wydarzeń i kampanii, które dzieją się równolegle. Z drugiej strony Pilne Akcje często stają się zbieżne z kampaniami lub też sytuacja danej osoby, grupy lub państwa ulega zmianie i w

miejsce Pilnej Akcji podejmowane są działania w innej formie. W roku 2014 roku w ramach Pilnych Akcji Amnesty International Polska podjęła działania łącznie 30 razy. Pilne Akcje objęły osoby indywidualne i grupy. Oprócz apeli o wsparcie opublikowaliśmy również 3 Dobre Wiadomości. W porównaniu z rokiem 2013 nieznacznie zwiększyła się łączna ilość Pilnych Akcji. Jednocześnie większy nacisk położony został na publikowanie szerszych materiałów, objaśniających kontekst wydarzeń. Starano się angażować także potencjalne organizacje partnerskie oraz budować stałą i wyraźną obecność Pilnych Akcji na profilu internetowym Amnesty International Polska. Niektórym publikowanym przez nas apelom udawało się zyskiwać ogromne zainteresowanie mediów oraz społeczeństwa – Pilna Akcja w sprawie Meriam Yehya Ibrahim z Sudanu zdobyła ogromny rozgłos po wielu tysiącach udostępnień w mediach społecznościowych. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się również Pilne Akcje dotyczące wydarzeń na Ukrainie – w lutym 2014 roku zorganizowany został Maraton „Solidarni z Ukrainą”, w którym wzięły udział 44 miejsca z całej Polski, wysłano 4141 listów.

Najważniejszym wydarzeniem, z którym wiążą się Pilne Akcje, jest Maraton Pisania Listów.

Aktywizacja i mobilizacja

Skuteczne działanie na rzecz praw człowieka możliwe jest dzięki ciągłemu rozwojowi organizacji i zwiększaniu jej wpływu. Nasze działania skupiają się na mobilizowaniu jak największej ilości osób, które mogą w różny sposób wspierać organizację, np.: poprzez organizowanie i udział w akcjach, podpisywanie petycji, wsparcie finansowe. Stan członkostwa Stowarzyszenia na koniec 2014 wynosił 3560 osób. Amnesty International Polska dąży do wzrostu liczby osób działających w grupach lokalnych i szkolnych, sieci edukatorów i edukatorek. W Internecie zachęcamy do działania webaktywistów – na koniec 2014 roku w naszej bazie znajdowało się ponad 80 000 osób, mieliśmy ponad 43 500 fanów na Facebook’u, ponad 1500 obserwujących na Twitterze. W celu angażowania naszych odbiorców wysłaliśmy w 2014 roku 8

biuletynów informacyjnych (newsletter) oraz 66 e-mailingów promujących nasze Pilne Akcje i petycje, opublikowaliśmy 285 artykułów na stronie www.amnesty.org.pl. Pod naszymi petycjami zebraliśmy ponad 57 000 podpisów.

W ramach działań zwiększających zasięg Amnesty rozwijaliśmy w 2014 roku projekt Human Rights Friendly, który obecnie skupia ok. 40 podmiotów wspierających Amnesty i prawa człowieka www.amnesty.org.pl/hrf.

Strategia pozyskiwania funduszy (Fundraising) niezmiennie skupia się na pozyskiwaniu osób regularnie i długoterminowo wspierających Amnesty poprzez polecenie zapłaty. W 2014 roku pozyskaliśmy ponad 1050 takich osób realizując programy fundraisingu bezpośredniego Face-2-Face i Door-2-Door. W programie F2F nasi rekruterzy pracowali na ulicach Warszawy, Krakowa, Łodzi i Trójmiasta pozyskując 850 darczyńców. Program D2D polega na wizytach rekruterów w mieszkaniach potencjalnych darczyńców. Na początku 2014 roku projekt testowany był w Krakowie i Warszawie (30 darczyńców), a w listopadzie został wznowiony we współpracy z zewnętrzną agencją (180 darczyńców) i jest z sukcesem kontynuowany w 2015 roku. Oprócz wymienionych programów realizowaliśmy także kampanię 1 % (ponad 63 000 PLN przychodu), pozyskiwaliśmy fundusze przez naszą stronę internetową (ok. 35 000 PLN), w grudniu przeprowadziliśmy kampanię telemarketingową mającą na celu zwiększenie wsparcia przez aktualnych darczyńców (ok. 300 osób podwyższyło swoje miesięczne darowizny), zbieraliśmy także fundusze podczas Maratonu Pisania Listów.

Rozwój aktywizmu

W 2014 r. pierwszym etapem prac nad rozwojem aktywizmu Amnesty International Polska było określenie strategicznego podejścia do aktywizmu i zapewnienie większej widoczności zaangażowania aktywistów i aktywistek w lokalnych społecznościach.

W tym celu przeprowadzono szkolenia dla zespołów edukacyjnych, które odbyły się w różnych regionach Polski (Warszawa, Katowice, Poznań, Lublin, Gdańsk). Zapewniono w ten sposób wsparcie merytoryczne, zidentyfikowano potrzeby, nawiązano dobre kontakty z grupami i zespołami. W marcu 2014 zorganizowano

szkolenie dla koordynatorów i koordynatorek grup lokalnych w Warszawie oraz 5-dniowy obóz dla aktywistów/aktywistek w Teresinie, na których oprócz kwestii związanych z kampaniami prowadzone były warsztaty dotyczące umiejętności komunikacyjnych i aktywistycznych. W czerwcu zorganizowano Forum Edukacji Praw Człowieka, 3-dniowe spotkanie edukatorów i edukatorek. W październiku odbyło się również 3-dniowe szkolenie medialne dla aktywistów i aktywistek.

W 2014 roku grupy lokalne oraz zespoły edukacyjne zorganizowały około 90 akcji lokalnych lub warsztatów dotyczących kampanii prowadzonych przez Amnesty International. W ramach procedury grantowej dofinansowano 7 projektów, m.in. Konkurs na bajkę o prawach człowieka „Morał dla dyktatora” w Krakowie oraz kolejną edycję cyklu wydarzeń „Wiosna Antyrasistowska” w Lublinie.

W lipcu zorganizowano w Polsce Europejskie Spotkanie Młodych Aktywistów i Aktywistek, podczas którego poruszano kwestie związane z kampanią „Stop Torturom”. Przez 4 dni 40 osób z kilkunastu europejskich krajów zwiększało swoją wiedzę na temat kampanii oraz tego w jaki sposób zorganizować akcję na poziomie lokalnym. Spotkanie zakończyło się spektakularną akcją na placu Zamkowym w Warszawie. Aktywiści i aktywistki Amnesty International Polska uczestniczyli również w innych międzynarodowych spotkaniach podnoszących ich wiedzę z różnych obszarów: spotkanie edukatorów/ek kampanii Moje ciało a prawa człowieka w Londynie, spotkanie edukatorów i edukatorek kampanii Stop Torturom w Oslo, spotkanie dotyczące Maratonu Pisania Listów w Brnie oraz spotkanie dotyczące kampanii S.O.S. Europo w Sofii.

Akcja Letnia

W ramach Akcji Letniej w 2014 roku Amnesty International Polska pojawiło się na 3 festiwalach: Life Festivalu w Oświęcimiu, Open'erze w Gdyni oraz na Woodstocku. W działania w ramach tego projektu włączyło się kilkanaście aktywistek i aktywistów, zbierając podpisy pod petycjami dotyczącymi kampanii S.O.S Europo oraz Stop Torturom. Łącznie udało się nam zebrać ponad 7 200 podpisów.

Pióro Nadziei 2014

Amnesty International Polska co roku przyznaje nagrodę dziennikarską za najlepszy tekst prasowy o prawach człowieka. 17 października 2014 rozstrzygnięta została 13. edycja konkursu. Jury nagrody dziennikarskiej Amnesty International przyznało dwie równorzędne główne nagrody za reportaże "Czy Bóg Wybaczy siostrze Bernadecie?" Justyny Kopińskiej i "Jesteś nr. 71" Bartosza T. Wielińskiego. Oba teksty ukazały się w Dużym Formacie Gazety Wyborczej.

Nagrodę przyznało jury w składzie: Max Cegielski, Draginja Nadaždin (dyrektorka Amnesty International), Lidia Ostałowska, Ewa Siedlecka i dr hab. Jacek Wasilewski.

Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się w Kinotece w ramach 30. Warszawskiego Festiwalu Filmowego przed dokumentem „Dawid i ja”. Autorzy otrzymali statuetki pióra okolonego drutem kolczastym z rąk Draginji Nadaždin. W uzasadnieniu jury napisało:

"Reportaż Bartosza Wielińskiego został doceniony za zaangażowanie dziennikarskie, ale również za walory literackie, które sprawiają, że przedstawiana historia zyskuje dodatkową moc. Autor dał głos osobom, które przez kilkadziesiąt lat od zakończenia II wojny światowej przechodziły gehennę w domach dziecka w Austrii. Wystuchał ich i dał szansę na zrozumienie i uporanie się z własną traumą.

Reportaż Justyny Kopińskiej został doceniony za zaangażowanie dziennikarskie i za dotarcie do ważnego tematu, który poruszył opinię publiczną w Polsce. Reportaż ten nie tylko naświetlił sytuację maltretowania, torturowania i gwałcenia dzieci w Ośrodku Sióstr Boromeuszek, ale również wpłynął na nią. Sąd rozpatrzył sprawę siostry Bernadety, a w debacie publicznej wskazano na istnienie poważnej luki prawnej, która uniemożliwia efektywną kontrolę podobnych placówek. To wszystko pozwala mieć nadzieję na poprawę ochrony praw dzieci.

Nagrodzonym autorce i autorowi należą się najwyższe słowa uznania za wypełnienie misji dziennikarskiej, która pozwala chronić prawa człowieka."

Pozostałym tekstom, nominowanym do nagrody, przyznano równorzędne wyróżnienia. Otrzymali je:

- Katarzyna Brejwo za reportaż Kiedy zabójca nalewa ci piwo ("Duży Format" "Gazeta Wyborcza", 12 września 2013) opowiadający o losach kolumbijskich partyzantów i o trudnym procesie ich integracji ze społeczeństwem.
- Agata Kaźmierska za artykuł Efekt wojen dronów ("Rzeczpospolita", 31 grudnia 2013), który opisuje, jakie skutki współczesne wojny mają na prawo międzynarodowe, na suwerenność państw i na przestrzeganie praw człowieka.
- Małgorzata Nocuń za artykuł Alim Kajtajew już nie wróci ("Tygodnik Powszechny", 19 stycznia 2014), opisujący sytuację na Północnym Kaukazie tuż przed igrzyskami w Soczi, m.in. wymuszone zaginięcia.

Jury podkreśliło przed jak trudnym wyborem stanęło w tej edycji konkursu. Stąd aż 5 autorów i ich teksty nominowane do nagrody. W tegorocznym konkursie wzięło udział kilkadziesiąt tekstów z prasy i z Internetu opublikowanych od maja 2013 do kwietnia 2014. Były to najróżniejsze formy dziennikarskie - reportaże, wywiady, publicystyka. Tekstom pisany do prasy codziennej towarzyszyły te z tygodników społeczno-politycznych, magazynów kulturalnych czy portali internetowych. Tematy podejmowane w tekstach obejmowały zarówno przypadki łamania praw człowieka w wielu państwach świata, jak również z zaangażowaniem opisywały sprawy w Polsce.

Nagroda Amnesty International za najlepszy film o prawach człowieka na 11. Planete Doc Film Festival 2014

Co roku Amnesty International współpracuje z Against Gravity, organizatorami Planete+ Doc Film Festival. W czasie festiwalu wręcza własną nagrodę za najlepszy dokument o prawach człowieka. Stowarzyszenie organizuje także debatę na wybrany temat z zakresu praw człowieka.

11 Planete+ Doc Film Festival odbywał się w dniach 9-18 maja w Warszawie i we Wrocławiu. W drugi weekend festiwalu (17-18 maja) Planete+ Doc był również obecny w 10 miastach Polski.

Najlepszym dokumentem o prawach człowieka na Planete+ Doc w 2014 r. został film "W rolach głównych: białoruscy wichrzyciele" w reżyserii Madeleine Sackler,

opowiadający o niezależnych artystach, aktorach i twórcach z „Białoruskiego Wolnego Teatru”.

Nagrodę oraz 3000 euro przyznało jury w składzie:

Draginja Nadaždin (przewodnicząca) - dyrektorka Amnesty International;

Miroslaw Chojecki - wykładowca, producent, reżyser, scenarzysta;

Tadeusz Sobolewski - krytyk filmowy, publicysta Gazety Wyborczej.

Ponadto jury przyznało również dwa wyróżnienia dla filmów: „Podejrzany: Ai Weiwei” Andreasa Johnsen’a o chińskim artyście i dysydencie oraz „Sztuka i rewolucja” Marco Wilmsa o artystach biorących udział w egipskiej rewolucji.

W uzasadnieniu przyznania nagrody filmowi „W rolach głównych: białoruscy wichrzyciele” jury napisało: "Film o nielegalnym Białoruskim Wolnym Teatrze pokazuje przekonujący obraz codzienności pod autorytarnym reżymem, który boi się sztuki mówiącej o wolności, a szczególnie ludzi, którzy ją tworzą. Skazani na banicję artyści odnajdują jednak sposób aby kontynuować swoją walkę, a film daje im dodatkową szansę aby zagrać przed publicznością, co na co dzień białoruskie władzę starają się im odebrać. Pomimo tragicznych losów swoich bohaterów, ten film zachęca do akcji i daje nadzieję".

Film „W rolach głównych: białoruscy wichrzyciele" był również pretekstem do zorganizowania dwóch debat – we Wrocławiu i w Warszawie p.t.: „Jak obalić dyktatora? Białoruski Wolny Teatr, Euromajdan, rosyjscy obrońcy praw człowieka - czy Europa Wschodnia wywalczy sobie drogę ku wolności?”.

We Wrocławiu, 10 maja w debacie udział wzięli:

Aleksandra Zielińska - koordynatorka kampanii Amnesty International,

Madeleine Sackler - reżyserka filmu,

prof. Nikołaj Iwanow - pracownik Instytutu Historii Uniwersytetu Opolskiego, prezes Fundacji Za Wolność Waszą i Naszą, były rosyjski i polski działacz opozycji,

Moderator: Michał Syska - dyrektor Ośrodka Myśli Społecznej im. F. Lassalle'a we Wrocławiu, publicysta, konsultant polityczny, działacz społeczny.

W Warszawie, 12 maja w debacie udział wzięli:

Madeleine Sackler - reżyserka filmu,

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Andrej Sannikau - białoruski polityk i działacz społeczny, kandydat na prezydenta Białorusi w 2010 r., były więzień sumienia,

Draginja Nadazdin - dyrektorka Amnesty International Polska,

Moderator: Andrzej Poczobut - białoruski dziennikarz, korespondent Gazety Wyborczej, były więzień sumienia.